

(Voorjaars)wandeling door De Voordes

Aan het einde van de Van Vredenburgweg, tussen de Prinses Beatrixlaan en de Schaapweg, ligt het gebied van De Voordes. Omgeven door een nog deels authentieke parkaanleg in Engelse landschapsstijl liggen hier de voormalige buitenplaatsen De Voorde en Overvoorde. Vroeger lagen hier ook nog de buitenplaatsen Steenvoorde, Nieuwvoorde en In de Voorde. De naam 'voorde' verwijst naar een doorwaadbare plaats in het water, een voorde genoemd. Op de plaats waar nu de Prinses Beatrixlaan loopt, stroomde vroeger de Watering, waarschijnlijk een restant van een natuurlijke waterloop, en waar de Van Vredenburgweg dit water kruiste, lag een dergelijke doorwaadbare plaats.

Start wandeling

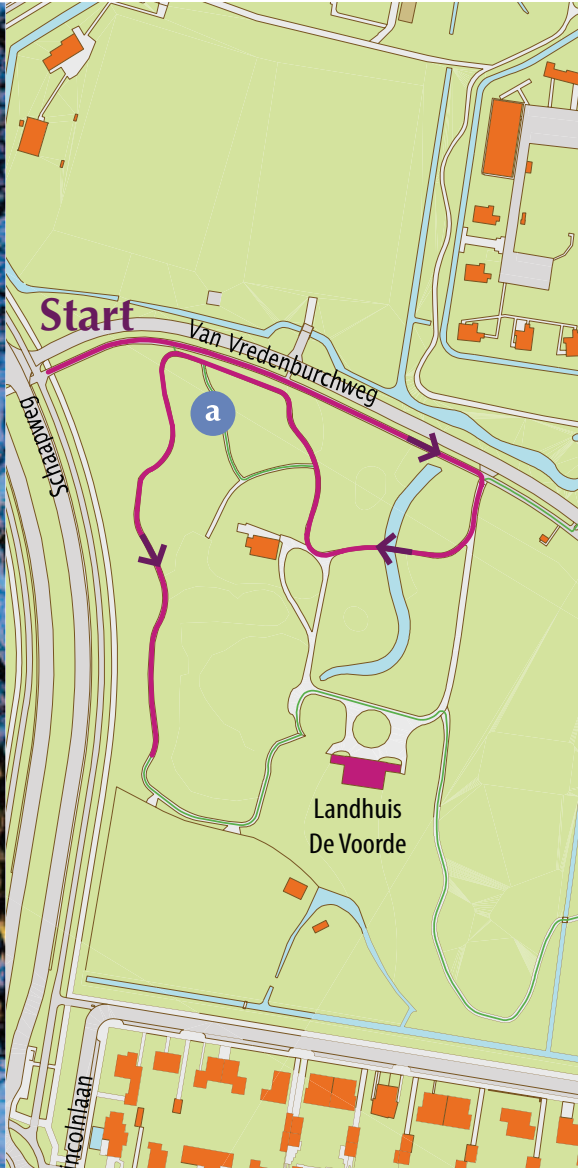
De wandeling begint op de hoek Schaapweg en Van Vredenburgweg. De letters verwijzen naar de letters op het kaartje.

1. Loop vanaf de Schaapweg de Van Vredenburgweg in. Ga na ongeveer 300 meter rechtsaf het verharde voetpad op, de oude oprijlaan, dat leidt naar het landhuis dat u ziet. U bevindt zich op buitenplaats De Voorde en het landhuis is landhuis De Voorde. Loop niet verder rechtdoor, maar ga meteen rechtsaf, het bruggetje over. Op de splitsing in het pad houdt u rechts aan. Het huisje dat u ziet, is het voormalige tuinmanshuisje dat bij het landhuis hoort. Voor het huisje gaat u rechts. Het pad leidt naar een voetpad dat parallel loopt aan de Van Vredenburgweg. Het eerste pad laat u links liggen; u blijft

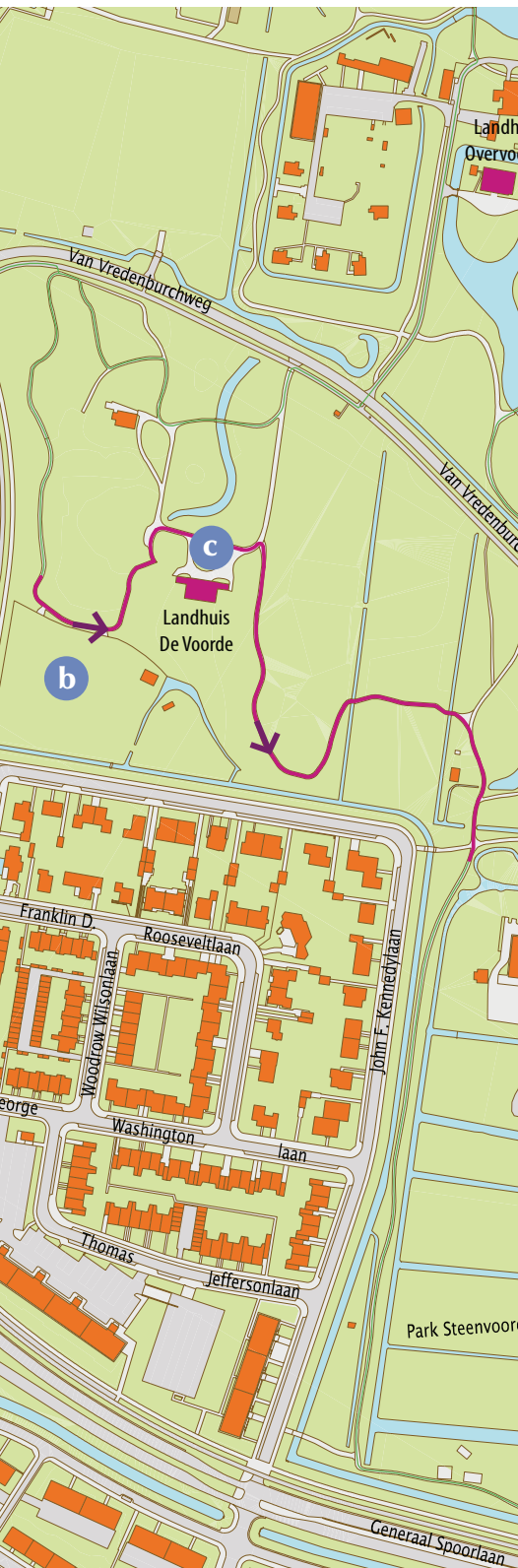
het pad volgen en gaat uiteindelijk links met de bocht mee weer dieper het park in.

a In het voorjaar, als de bomen nog kaal zijn, kunt u hier boven in de bomen een groot aantal flinke nesten van een reigerkolonie zien 📷. Reigers broeden in de maand mei, maar al vroeg in het voorjaar vliegen ze, met enorm gekrijs, af en aan om hun nesten in orde te maken.

2. Vervolg het pad verder dat na verloop van tijd over gaat in een onverhard pad. Links ziet u prachtige grote rododendrons (bloeitijd mei). Bij het verder lopen valt op dat de bomen hier oud en hoog zijn. In De Voorde staan voornamelijk eiken, essen en beuken.

📷 Door de kale bomen is in het voorjaar een groot aantal flinke nesten van een reigerkolonie te zien

b Als het pad een bocht naar links maakt, ziet u een weiland met schapen, een paard en kippen 📷. Dit is in meerdere opzichten een uniek plekje. Behalve dat het een lieflijk plaatje is, ziet u hier nog iets terug van het vroegere landschap. Het weiland met de dieren markeert de overgang van de strandwal naar het lager gelegen polderland.

3. U vervolgt het pad, met rechts van u het weiland. Na het zitbankje, met uitzicht op het weiland, vervolgt u het pad naar links dat leidt naar de voorzijde van landhuis De Voorde. **c** Als u met uw rug naar het huis staat, ziet u links voor u weer de tuinmanswoning, schitterend gelegen in het in Engelse landschapstijl ingerichte park 📷.

Landhuis De Voorde werd gebouwd in 1800 en is daarmee de jongste buitenplaats in Rijswijk. Het is nog in originele staat en heeft een sobere uitstraling, passend bij de tijd waarin het is gebouwd. Links

van de ingang is een steen in de muur gemetseld met de inscriptie: Mr. Jacob van Vredenburg - 1800.

4. U loopt nu voor het huis langs.

5. In plaats van linksaf weer de verharde oprijlaan in te gaan, slaat u rechtsaf, het onverharde voetpad in. In februari kunt u hier overal de sneeuwkllokjes uitbundig zien bloeien. Het paadje loopt rondom een klein grasveldje.

6. U houdt rechts aan en gaat eerst een bruggetje over zonder leuningen en een eindje verder een bruggetje over met leuningen.

7. Als u op de verharde T-splitsing komt, slaat u rechtsaf, steekt het fietspad over en loopt rechtdoor. U bent aangekomen op de voormalige buitenplaats Steenvoorde.

 Landhuis De Voorde omgeven door een park in Engelse landschapsstijl

📷 Oude boomgaard in Steenvoorde

📷 Veel bomen zijn meer dan honderdvijftig jaar oud

Steenvoorde bestaat nu nog uit enkele boomgaarden met speeltoestellen en een park. Het woord 'steen' staat voor 'een in steen opgetrokken gebouw'. Op de plek van de wijk De Mare lag in de negentiende eeuw de buitenplaats Steenvoorde. De buitenplaats bestond uit een eenvoudig huis, dichtbij een boerderij en omgeven door een sierlijke parkaanleg. Het huis is in 1887 afgebroken.

8. U vervolgt het pad.

U ziet aan beide kanten naast het pad kleine slootjes. **d** Achter het eerste bankje langs het pad ziet u links, tussen de bomen door, een boomgaard die bij de voormalige buitenplaats hoorde 📷. Verder doorlopend ziet u dat in de boomgaard een speelplaats voor kinderen is aangelegd.

9. U loopt helemaal om het speelveldje heen. Het geasfalteerde pad kronkelt zich idyllisch tussen de bomen weer terug naar naar het noorden.

10. U vervolgt het pad, steekt

het fietspad over, gaat op de T-splitsing rechtsaf en komt weer uit op de Van Vredenburgweg.

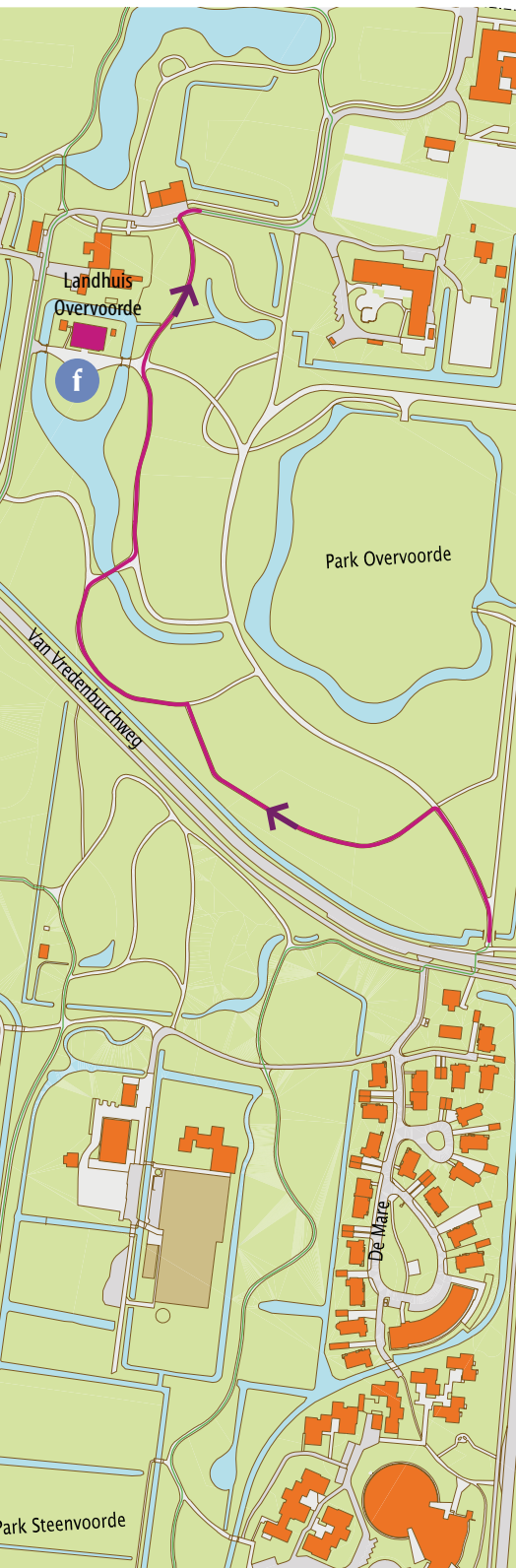
11. Hier gaat u rechtsaf.

12. Tegenover de ingang van de wijk De Mare, dus nog voor de Prinses Beatrixlaan, slaat u aan de overkant van de weg het geasfalteerde voetpad in. e (Dit is tevens het begin van de route voor wandelaars die eerst een deel van de wandeling Van Vredenburgweg - Juliaaantje hebben gelopen.) U bent nu aangekomen in Overvoorde.

13. U gaat direct links en daarna weer links een onverhard pad in.

14. U houdt links aan, het pad gaat weer over in asfaltering.

De bomen in dit gebied gaan gemiddeld honderdvijftig tot tweehonderd jaar mee 📷. Dode bomen kunnen nog wel een jaar of twintig blijven staan. Onder hun bast zitten veel insecten die

als voedsel dienen voor boomklevers, mezen en spechten. Spechten bouwen hier ook vaak hun nest. Maar uiteindelijk moeten deze bomen weg, omdat de kans op omwaaien te groot is.

15. Als u bij de vijver komt, kunt u links tussen de bomen door landhuis Overvoorde zien.

De geschiedenis van Overvoorde gaat tot in de middeleeuwen terug. Hoewel het huidige huis oorspronkelijk uit de zeventiende eeuw stamt, was er al in de 14e eeuw sprake van een woning Overvoort, terwijl het gelijknamige geslacht al in 1198 werd genoemd. Het huis heeft in de loop der jaren verschillende veranderingen ondergaan. **f** Het park behorend bij de buitenplaats is rijk aan bijzonder oude bomen en heeft een indrukwekkende vijverpartij, de 'slingervijver', ook wel 'slangenvijver' genoemd **📷**.

16. Voor de vijver gaat u rechts het bruggetje over. Na het bruggetje slaat u linksaf.

In de bomen leven veel halsbandparkieten **📷**. Dit zijn exotische parkieten uit tropisch Afrika en Zuid-Azië, die ooit naar Europa zijn gehaald als volièrevogels. In de loop der jaren is een aantal van deze vogels ontsnapt of vrijgelaten. Zij blijken goed te aarden in het West-Europese klimaat. Andere vogels die u vaak kunt zien, zijn onder andere de koolmees, pimpelmees, staartmees, grote bonte specht, vink, ringmus, ekster, houtduif en Turkse tortel.

17. U loopt langs het huis Overvoorde tot aan de T-splitsing.

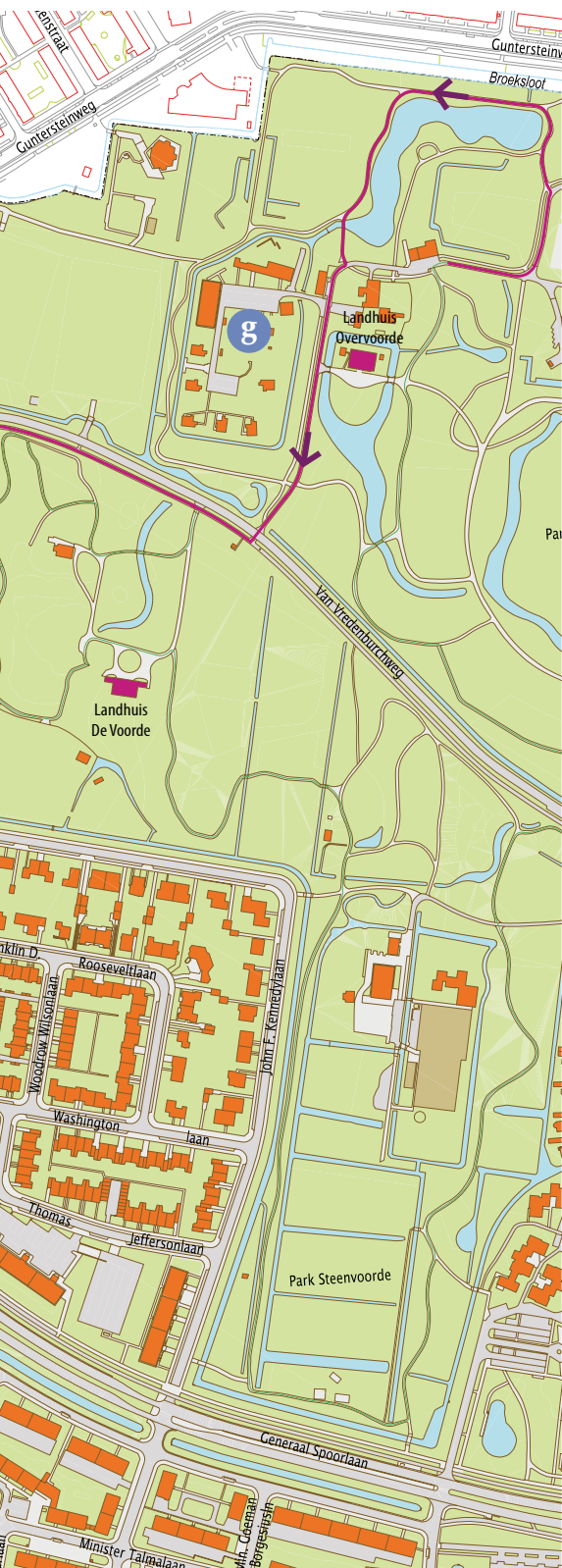
📷 'Slinger-' of 'slangenvijver'
bij landhuis Overvoorde

📷 Halsbandparkiet

📷 Landgoed
Overvoorde

18. Hier gaat u rechtsaf en loopt aan tegen conferentieoord Overvoorde 'De Hoeve'. Voor het gebouw gaat u links vervolgens weer links. U loopt helemaal om de vijver heen. Rechts ligt de Broeksloot en achter de Broeksloot de stad Den Haag. Eigenlijk loopt u hier over een oude dijk van de Noordpolder. In het voorjaar, als de bomen nog kaal zijn, heeft u hier een prachtig uitzicht op het landhuis. U blijft langs de vijver lopen en negeert de paden die ervan afwijken.

19. Als de vijver overgaat in een smal water gaat u linksaf het bruggetje over. Op de T-splitsing gaat u rechts.

Rechts van u ligt het opleidings- en commandocentrum van de voormalige organisatie Bescherming Bevolking Overvoorde. Het complex plus een aantal taken van deze organisatie zijn overgedragen aan de Brandweer. Op het terrein ligt een grote ondergrondse bunker met zes kleine zogenaamde manschaps-

bunkers uit de periode van de Duitse bezetting, een commandopost die in de jaren zestig is gebouwd onder dreiging van een atoomoorlog en een uitgebreide oefenuitruimte met opleidingsgebouw. De Stichting Nationale Collectie Bescherming Bevolking (NCBB) ziet het complex als een belangrijk monument en werkt aan het behoud ervan. Kijkt u voor openstellingen op www.NCBB.nl

20. U loopt rechtdoor, passeert aan uw linkerhand de ingang van landhuis Overvoorde en komt uiteindelijk weer op de Van Vredenburgweg. Hier gaat u rechtsaf, steekt de weg over en u komt weer uit op de plek waar u de wandeling begon.

📷 Haag- en Delfzicht, voormalige buitenplaats uit de achttiende eeuw